

บทความวิจัย (Research Article)

การสร้างสรรครูปเคารพเจ้าแม่กวนอิมในรูปแบบดิจิทัล ที่มีความสัมพันธ์ทางจิตวิทยา

Creating a Digital Image of Guanyin a Psychological Connection

สุธินี ทิพรัตน์ / Sutinee Thippharat

อาจารย์, วิทยาลัยช่างศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

Lecturer, College of Fine Arts Bunditpatanasilpa Institute of Fine Arts

sutinee09@gmail.com

Received: October 12, 2023 Revised: March 18, 2024 Accepted: November 2, 2024 Published: December 28, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างสรรค์ผลงานรูปเคารพเจ้าแม่กวนอิมในรูปแบบดิจิทัล 2) ศึกษาความเชื่อเรื่องเจ้าแม่กวนอิม และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อกับจิตวิทยา ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้ที่เดินทางมาสักการะรูปเคารพเจ้าแม่กวนอิม ที่มีอายุ 20 ปีขึ้นไปแต่ไม่เกิน 40 ปี ณ ตำหนักพระแม่กวนอิม มหาโพธิสัตว์วอลโลกิตศวร (โชคชัย 4) จำนวน 50 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐาน และแบบสอบถามความพึงพอใจในลักษณะของรูปเคารพเจ้าแม่กวนอิม

ผลการวิจัยสรุปการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ ปางพันกร มีความเชื่อมาจากความรัก ความกตัญญู นำไปสู่ความสำเร็จในทุกด้านของชีวิต และยังเป็นปางที่บันดาลสุขภาพให้แข็งแรงปราศจากโรคภัย ปางเหยียบมังกร มีความเชื่อในเรื่องของหน้าที่การงาน การเลื่อนยศ เลื่อนตำแหน่ง ความเจริญก้าวหน้า ปางประทานพร มีความเชื่อในการประทานทุกสิ่งที่มีมนุษย์ปรารถนาคือ เงินทอง ทรัพย์สิน และความร่ำรวย สิ่งเหล่านี้มีความสัมพันธ์ทางจิตวิทยา คือ ความสมปรารถนาเป็นความสุขพื้นฐานระดับอัตตา (ID) เมื่อผู้ที่มีความต้องการในสิ่งใด พรที่ขอสำเร็จในช่วงที่การกระทำสิ้นสุด จึงสำเร็จสมความปรารถนา เมื่อความเชื่อที่ได้รับการพิสูจน์นั้นเป็นผลสำเร็จ จึงเกิดเป็นพฤติกรรมระดับอีโก้ (Ego) เมื่อตนเองเกิดความเชื่อและพิสูจน์แล้วว่าขอพรทำให้ประสบความสำเร็จในเรื่องที่ปรารถนาจึงบอกเล่าแก่ผู้อื่นให้รับทราบถึงสิ่งที่ตนเองประสบ โดยปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ไปด้วย นั่นก็คือระดับซูเปอร์อีโก้ (Super Ego)

คำสำคัญ: ความเชื่อ, จิตวิทยา, การออกแบบกราฟฟิก, เจ้าแม่กวนอิม

Abstract

The research objectives for this study can be summarized into three main goals: 1) to create digital artwork depicting respect for Guanyin, 2) to investigate beliefs related to Guanyin, and 3) to explore the relationship between beliefs and psychology. The study population consists of individuals aged 20 to 40 who have visited the shrine of Guanyin at the Chokchai 4 Wildlife Sanctuary, totaling 50 participants.

The research tools include basic information questionnaires and satisfaction surveys related to the artwork depicting respect for Guanyin. The data analysis reveals distinct beliefs and satisfaction levels within the studied population. For instance, individuals in The “Pang Pan Korn” group believe that love and gratitude lead to success in all aspects of life and contribute to overall health and well-being. The “Pang Yieb Mangkorn” group holds beliefs related to work responsibilities, career advancement, and progress. The “Pang Prathan Phon” group believes in providing everything desired by humans, primarily money, wealth, and prosperity. These beliefs are further connected to psychological concepts such as the id, ego, and super-ego according to Sigmund Freud’s theory. The study suggests that basic desires (id) lead to actions, and when these actions are successful, they result in behaviors (ego). When individuals successfully prove their beliefs and achieve their desired outcomes, where they share their experiences with others in the hope of alleviating their suffering. In summary, the research sheds light on the beliefs and satisfaction levels of individuals who have engaged with the artwork depicting respect for Guanyin. The findings are interpreted through psychological theories, providing a comprehensive understanding of the studied population’s behaviors and beliefs (super-ego).

Keywords: Belief, Psychology, Graphic Design, Guanyin

บทนำ

แม้สังคมไทยจะก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัล รูปแบบความเชื่อยังคงเดิมแต่ความต้องการต่างหากที่เปลี่ยนไป เช่น การเผยแผ่ศาสนาผ่านอินเทอร์เน็ต ความเชื่อและความศรัทธาในสังคมมีมากมาย (นฤพนธ์ ดั่งวิเศษ, 2560) ความเชื่อเรื่องเจ้าแม่กวนอิมมีหลักการเช่นเดียวกับความเชื่อในพระพุทธเจ้าของศาสนาพุทธที่ให้ดำรงตนในความดี ถือศีลปฏิบัติ ละเว้นสิ่งไม่ดีต่าง ๆ ความเชื่อที่หลากหลายเกี่ยวกับเจ้าแม่กวนอิมในประเทศไทย และภูมิภาคเอเชียกล่าวว่าเจ้าแม่กวนอิมเป็นผู้ช่วยรูปงามแต่ด้วยการเพี้ยนชื่อเรียก จึงทำให้ความเชื่อเรื่องเจ้าแม่กวนอิมอยู่ในร่างที่เป็นหญิงงามตามที่พบรูปเคารพส่วนใหญ่แน่นอน (พระมหาสมยศ อากาศุตโต (เสนานุช), 2546) เจ้าแม่กวนอิมในความเชื่อของพุทธศาสนาลัทธิเต๋าทั้งหมด 84 ปาง ปางที่นิยมสักการบูชา มีทั้งหมด 3 ปาง คือ ปางประทานพร ปางพันกร และปางเหยียบมังกร (อ่าย ญัฐฐา, 2565) การอธิษฐานขอให้ได้เลื่อนยศเลื่อนตำแหน่ง ความสำเร็จในทุกประการ ปกป้องรักษา ค้ำครองปลอดภัย จากอุบัติเหตุ อุบัติภัยแก่ผู้เคารพบูชาและครอบครัว บัดเป่าสิ่งชั่วร้าย นำมาซึ่งความเจริญรุ่งเรือง ร่มเย็นเป็นสุข อุดมสมบูรณ์ อายุมั่นขวัญเย็น (รัตน ปัญญาภา และ อภินันท์ ธรรมอินทร์ลาด, 2564) ความเชื่อที่มีผลต่อจิตใจและชีวิตประจำวันเหล่านี้มิได้ตั้งอยู่บนความงมงายแต่สามารถอธิบายได้ในเชิงจิตวิทยา (ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) อ้างถึงใน ปัญญาภา วรวิเศษชัย, 2563)

คนรุ่นใหม่ในยุคดิจิทัลต้องการการตอบสนองทางจิตใจและความเชื่อในรูปแบบที่เป็นรูปธรรม เข้าใจได้ง่าย อีกทั้งช่วยเติมเต็มความต้องการในการสร้างความรู้สึกลับคั่ง ความปลอดภัย มีความเป็นส่วนตัว และสร้างความมั่นใจว่าพวกเขาสามารถควบคุมชีวิตตนเองได้ ความต้องการเหล่านี้อาจเกิดจาก

ปัญหาด้านต่าง ๆ เช่น การงาน การเงิน การเรียน ครอบครัว สุขภาพ ความรัก และโซคลาภ ความเชื่อต่าง ๆ จึงเป็นทางออกของปัญหา และทำให้เกิดความสบายใจคลายความวิตกกังวลและลดความเครียด (ศุภจิรา ศรีมีธรรม และ รัตนวดี เศรษฐจิตร, 2566) จึงมีการนำศิลปะดิจิทัล หรือดิจิทัลอาร์ตส์ (Digital Arts) มาเป็นปัจจัยหนึ่งในการสื่อสารข้อความสำคัญไปยังกลุ่มเป้าหมาย ทั้งในลักษณะภาพการ์ตูน ทั้งภาพการ์ตูนเคลื่อนไหว และภาพนิ่ง ที่ เมื่อนำผลงานดิจิทัลอาร์ตส์มาพิจารณาเทียบเคียงกับแนวคิดการขัดเกลาทงความเชื่อ เช่น แนวความคิดของรัฐบาลที่มุ่งสื่อสารเรื่องคุณธรรมและค่านิยม 12 ประการสำหรับสังคมไทย จะพบว่า การใช้ศิลปะดิจิทัล หรือดิจิทัลอาร์ตส์ สามารถเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการขัดเกลาทงสังคม (Socialization) ที่เป็นประโยชน์ในด้านการพัฒนาสังคมได้

การวิจัยนี้ เกิดจากการสร้างสรรค์ผลงานที่เข้ากับยุคสมัย และตอบโจทย์ความต้องการที่เป็นรูปธรรม ในรูปแบบดิจิทัล ที่มีที่มาจากความเชื่อที่มีต่อเจ้าแม่กวนอิมในสังคมไทย และแรงบันดาลใจในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความเชื่อที่มีความสัมพันธ์ในทางจิตวิทยา (ธนาภรณ์ วิวัฒน์ศร, 2556; วนิดา รัตนชินกร, 2556) ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยและผลงานสร้างสรรค์ชุดนี้จะเกิดประโยชน์แก่ผู้ที่มีความเชื่อต่าง ๆ ให้อยู่เหนือความงมงาย ได้เข้าใจถึงที่มา แนวความคิด กระบวนการวิจัย และวิธีสร้างสรรค์ผลงานในทุกขั้นตอน เพื่อเป็นประโยชน์และพัฒนางานวิจัยอื่น ๆ และผลงานสร้างสรรค์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการวิจัยต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานรูปเคารพเจ้าแม่กวนอิมในรูปแบบดิจิทัล
2. เพื่อศึกษาความเชื่อเรื่องเจ้าแม่กวนอิม
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อกับจิตวิทยา

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การสร้างสรรค์รูปเคารพเจ้าแม่กวนอิมในรูปแบบดิจิทัลที่มีความสัมพันธ์ทางจิตวิทยา เป็นการวิจัยสร้างสรรค์ ซึ่งวัตถุประสงค์ในการทำวิจัยจะมีความเฉพาะเจาะจง เช่น อายุ เพศ ศาสนา และอื่น ๆ โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อและจิตวิทยาโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้ที่เดินทางมาสักการะรูปเคารพเจ้าแม่กวนอิม ผู้วิจัยทำการลงพื้นที่เพื่อทำการสำรวจด้วยแบบสอบถามพื้นฐาน และแบบสอบถามความพึงพอใจ ผู้วิจัยทำการสุ่มเลือกด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Random Sampling) ดังนี้

1.1 การสุ่มครั้งที่ 1 เป็นการสุ่มเพื่อเลือกภูมิภาค ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มจากสถานที่ที่ประดิษฐานรูปเคารพเจ้าแม่กวนอิมทั่วประเทศออกเป็น 5 ภาค คือ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก และภาคใต้ ผลการสุ่มที่ได้ คือ ภาคกลาง

1.2 การสุ่มครั้งที่ 2 เป็นการสุ่มเพื่อเลือกจังหวัดที่มีการประดิษฐานรูปเคารพเจ้าแม่กวนอิม ผลการสุ่มที่ได้ คือ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

1.3 การสุ่มครั้งที่ 3 เป็นการสุ่มเพื่อเลือกสถานที่เก็บข้อมูล ผู้วิจัยสุ่มเลือกสถานที่ที่มีการประดิษฐานรูปเคารพเจ้าแม่กวนอิมทั้งหมดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ที่มีทั้งหมด 8 แห่ง สถานที่ที่สุ่มเลือกได้

คือ ตำหนักพระแม่กวนอิม มหาโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร (โชคชัย 4) เพื่อการวิเคราะห์ความเชื่อที่มีความสัมพันธ์กับจิตวิทยา และได้สำรวจความพึงพอใจพร้อมเหตุผลสั้น ๆ ในลักษณะของรูปเคารพเจ้าแม่กวนอิม ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ให้การยินยอมให้ข้อมูล

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่

2.1 แบบสอบถาม จำนวน 8 ข้อ โดยกำหนดหัวข้อ คือ 1) เพศ 2) ช่วงอายุ 3) อาชีพ 4) ระดับการศึกษา 5) ศาสนาที่นับถือ 6) ขอบรด้านใด (งาน เงิน ความรัก สุขภาพ) 7) ความนิยมสักการะเจ้าแม่กวนอิมในรูปลักษณะ (ปาง) ใด 8) ความเชื่อ (ดั้งเดิมหรือเกิดจากการขอพร)

ภาพที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ที่เดินทางมาสักการะรูปเคารพเจ้าแม่กวนอิม
ณ ตำหนักพระแม่กวนอิม มหาโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร (โชคชัย 4) จังหวัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐ หน้าข้อความให้ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1.1 เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

1.2 อายุ ☐ 20 - 30 ปี ☐ 30 - 40 ปี ☐ 40 - 50 ปี

1.3 อาชีพ ☐ รับราชการ ☐ รัฐวิสาหกิจ ☐ พนักงานบริษัทเอกชน
☐ ค้าขาย ☐ เกษตรกร ☐ ประมง
☐ อื่น ๆ ระบุ.....

1.4 ระดับการศึกษา ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี

1.5 ศาสนาที่นับถือ ☐ พุทธ ☐ คริสต์ ☐ อิสลาม

1.6 ขอบรด้านใด ☐ การงาน ☐ การเงิน ☐ ความรัก ☐ สุขภาพ

1.7 สักการะเจ้าแม่กวนอิมปางใด ☐ ปางเหยียบมังกร ☐ ปางพันกร ☐ ปางประทานพร
☐ ปางอื่น ๆ ระบุ.....

1.8 ความเชื่อที่มีต่อเจ้าแม่กวนอิม ☐ ความเชื่อดั้งเดิมจากครอบครัว
☐ ความเชื่อที่เกิดขึ้นจากการขอพร
☐ ความเชื่ออื่น ๆ ระบุ.....

ตอนที่ 2 ข้อคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอย่างยิ่ง

2.2 แบบสอบถามความพึงพอใจ เป็นการสอบถามความพึงพอใจลักษณะของรูปเคารพเจ้าแม่กวนอิมระหว่างแบบเหมือนจริง (ภาพวาด) และแบบกึ่งเหมือนจริง (รูปแบบดิจิทัล) โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามชมภาพเปรียบเทียบไปพร้อม ๆ กัน พร้อมให้เหตุผลสั้น ๆ

ภาพที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจในรูปเคารพเจ้าแม่กวนอิมที่มีลักษณะเหมือนจริง และกึ่งเหมือนจริง

แบบสอบถามความพึงพอใจในรูปเคารพเจ้าแม่กวนอิมระหว่างรูปแบบเหมือนจริง (ภาพวาด) หรือรูปแบบกึ่งเหมือนจริง (ภาพดิจิทัล) ของผู้ที่เดินทางมาสักการะรูปเคารพเจ้าแม่กวนอิม ณ ตำหนักพระแม่กวนอิม มหาโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร (โชคชัย 4) จังหวัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ความพึงพอใจในรูปเคารพเจ้าแม่กวนอิม 2 ลักษณะ

ตอนที่ 2 ข้อคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ความพึงพอใจในรูปเคารพเจ้าแม่กวนอิมที่ตรงตามความชื่นชอบของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐ ด้านล่างภาพให้ตรงกับความพึงพอใจของท่านเพียง 1 ภาพ

☐ รูปเคารพเหมือนจริง (ภาพวาด)

☐ รูปเคารพกึ่งเหมือนจริง (รูปแบบดิจิทัล)

ตอนที่ 2 ข้อคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอย่างยิ่ง

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการสำรวจข้อมูลจากกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความเชื่อเรื่องเจ้าแม่กวนอิม ด้วยแบบสอบถาม จำนวน 8 ข้อ ณ ตำหนักพระแม่กวนอิม มหาโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร (โชคชัย 4) จังหวัดกรุงเทพมหานคร ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 50 คน

ภาพที่ 3 ภาพถ่ายพื้นที่การเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่มีความเชื่อเรื่องเจ้าแม่กวนอิม ณ ตำหนักพระแม่กวนอิม มหาโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร (โชคชัย 4) จังหวัดกรุงเทพมหานคร

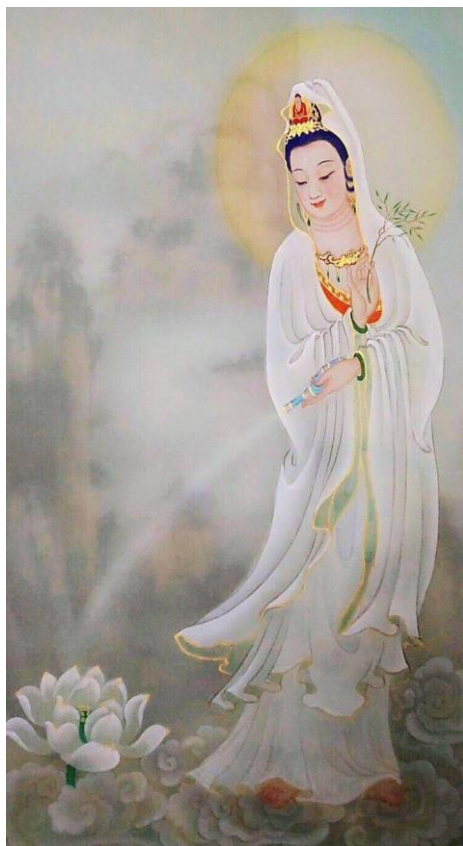

หมายเหตุ. โดย สุธินี ทิพรรัตน์, 2565.

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจความพึงพอใจในลักษณะรูปเคารพเจ้าแม่กวนอิม โดยการนำรูปเคารพที่มีลักษณะเหมือนจริง (ภาพวาด) กับรูปเคารพที่มีลักษณะกึ่งเหมือนจริง (รูปแบบดิจิทัล) ให้กลุ่มตัวอย่างชมหลังตอบแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป โดยเลือกว่ามีความพึงพอใจรูปแบบใด พร้อมให้เหตุผลสั้น ๆ

ภาพที่ 4 ภาพเจ้าแม่กวนอิมแบบเหมือนจริงและแบบกึ่งเหมือนจริง

หมายเหตุ. จาก *Bodhisattva Guanyin*, โดย เควิน ทีไซ (Kevin Tsai), 2022, Pinterest
(<https://www.pinterest.com/pin/15340454972007110/>).

ขั้นที่ 3 ผู้วิจัยนำผลการสรุปจากการรวบรวมข้อมูลในขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 เกี่ยวกับความเชื่อเรื่องเจ้าแม่กวนอิมและความพึงพอใจในลักษณะรูปเคารพมาวิเคราะห์หาความเชื่อมโยงในทางจิตวิทยา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผลจากการรวบรวมข้อมูลพบว่าผู้คนที่มีความเชื่อเรื่องเจ้าแม่กวนอิมอยู่ในช่วงอายุ 20 ปีขึ้นไป แต่ไม่เกิน 40 ปี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี และต่ำกว่าปริญญาตรีตามลำดับ ประกอบอาชีพค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว ข้าราชการ และพนักงานเอกชน และทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ กลุ่มคนที่มีความเชื่อเหล่านี้นิยมนับถือ ปฏิบัติตามความเชื่อที่ตนมีต่อเจ้าแม่กวนอิมไม่ต่างจากความเชื่อดั้งเดิมของครอบครัว (ศรีเรือน แก้วกังวาน, 2540) ปางที่นิยมสักการะลำดับที่ 1 คือ ปางพันกร ลำดับที่ 2 คือ ปางเหยียบมังกร และลำดับที่ 3 คือ ปางประทานพร ผู้ที่มีความเชื่อในเจ้าแม่กวนอิมส่วนใหญ่จะเป็นการมาขอพรในเรื่องการเงิน การงาน ความรัก สุขภาพ (รัตน ปัญญาภา และ อภินันท์ ธรรมอินทร์ลาด, 2564) และความพึงพอใจต่อรูปลักษณะรูปเคารพเป็นแบบกึ่งเหมือนจริง (รูปแบบดิจิทัล)

ภาพที่ 5 ภาพเจ้าแม่กวนอิม ปางพันกร ปางเหยียบมังกร และปางประทานพร

หมายเหตุ. จาก Buddhist Artwork โดย เคนนี่ (Kenny), 2022, Pinterest, (<https://pin.it/3sO2hmg>).

จากการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมดผู้วิจัยสามารถเชื่อมโยงกับทฤษฎีจิตวิเคราะห์ คือ ความสมปรารถนาเป็นความสุขพื้นฐานระดับจิต ความเชื่อที่ได้รับการพิสูจน์นั้นเป็นผลสำเร็จ จึงเกิดเป็นพฤติกรรมระดับอีโก้ และความปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ไปด้วย นั่นก็คือระดับซูเปอร์อีโก้ (ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ อ้างถึงใน ปัญญาญา วรวิเศษชัย, 2563) เมื่อได้ข้อสรุปความเชื่อที่มีความสัมพันธ์กับจิตวิทยาและรูปเคารพที่มีความนิยมในกลุ่มผู้ที่มีความเชื่อแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างสรรค์รูปเคารพในรูปแบบดิจิทัลแล้วนำเสนอต่อที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิก่อนเผยแพร่สู่สาธารณะต่อไป

5. การจัดกระทำข้อมูล

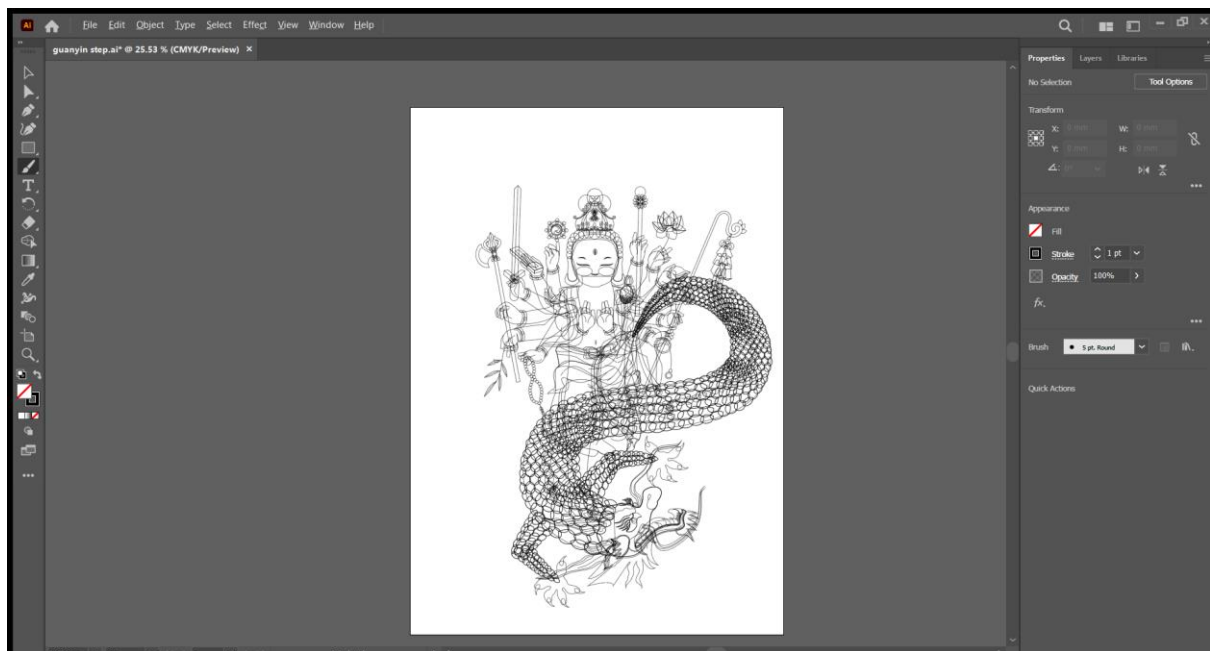
5.1 เมื่อได้ข้อสรุปในรูปแบบเบื้องต้นที่จะนำไปร่างภาพเจ้าแม่กวนอิม ที่มีลักษณะใกล้เคียงจริง (รูปแบบดิจิทัล) ผู้วิจัยจึงร่างแบบ โดยการรวมปางที่ได้รับความนิยมทั้ง 3 ปาง คือ ปางพันกร ปางเหยียบมังกร และปางประทานพรไว้ด้วยกันในภาพเดียว โดยให้องค์เจ้าแม่กวนอิม ประทับกึ่งนั่งเหยียบมังกร ในมือถือสิ่งของต่าง ๆ ตามความเชื่อดั้งเดิม คือ 1) สूरिय่น จันทรา 2) ประนมกร 3) โอบอุ้มโลก 4) ลูกประคำเชือก 5) คันศร ลูกศร 6) คัมภีร์ สมุด 7) ดอกบัว 8) คนโทน้ำทิพย์ 9) พระแสงดาบ 10) พระแสงขรรค์ 11) ธรรมจักร 12) เชือกบ่วงบาต (รัตน ปัญญาภา และ อภินันท์ ธรรมอินทร์ลาด, 2564) โดยมีใบหน้ากลมสวย ปากยิ้มเต็มไปด้วยความเมตตา กลางหน้าผากมีตาที่ 3 และสวมมงกุฎที่มีพระพุทธรูปเจ้าประทับอยู่ตรงกลาง

5.2 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างสรรค์ภาพเจ้าแม่กวนอิมด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์อิลลัสเตรเตอร์ (Adobe Illustrator) โดยมีขั้นตอน ดังนี้

5.2.1 ร่างแบบเป็นลายเส้นด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์อิลลัสเตรเตอร์ ดังภาพที่ 6

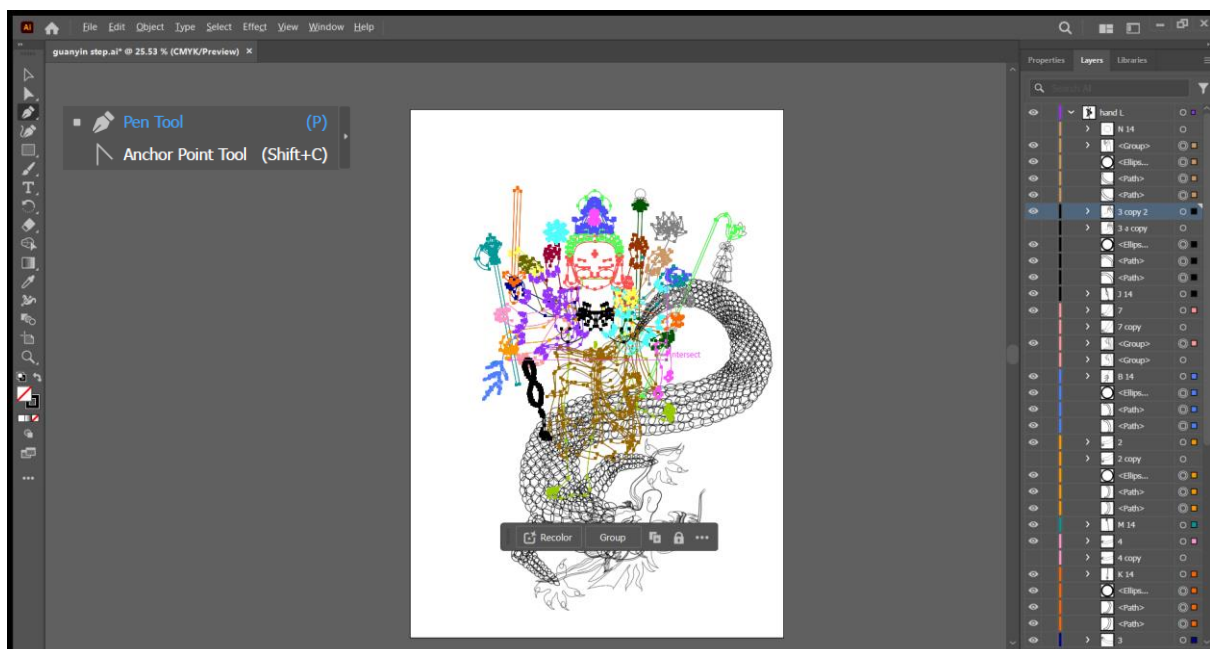
ภาพที่ 6 หน้าต่างการทำงานร่างแบบในโปรแกรมคอมพิวเตอร์อิลลัสเตรเตอร์

หมายเหตุ. โดย สุธินี ทิพรัตน์, 2565.

5.2.2 ใช้เครื่องมือเพน (Pen) เพื่อวาดเส้นต่างๆ ตามแบบร่าง โดยการแยกเลเยอร์ (Layer) แต่ละชั้นส่วนออกจากกันเพื่อง่ายต่อการแก้ไข ดังภาพที่ 7

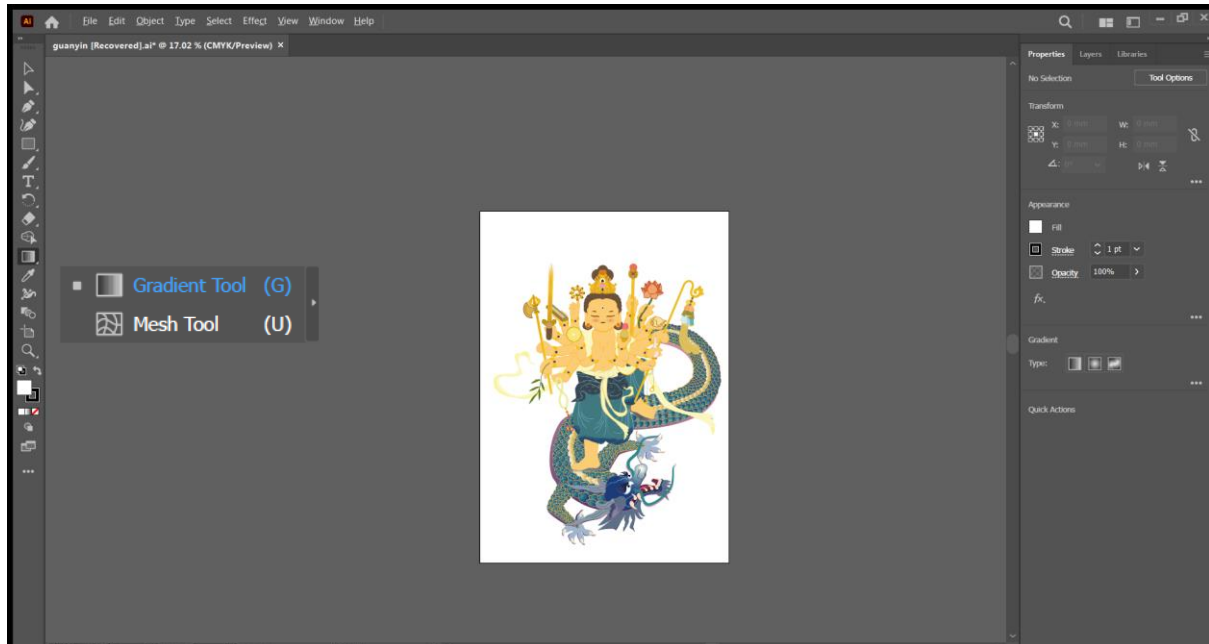
ภาพที่ 7 หน้าต่างการใช้เครื่องมือเพน (Pen) เพื่อวาดภาพในโปรแกรมคอมพิวเตอร์อิลลัสเตรเตอร์

หมายเหตุ. โดย สุธินี ทิพรัตน์, 2565.

5.2.3 ใช้เครื่องมือเกรเดียนท์ (Gradient Tool) เพื่อลงสีในส่วนต่างๆ ของภาพ

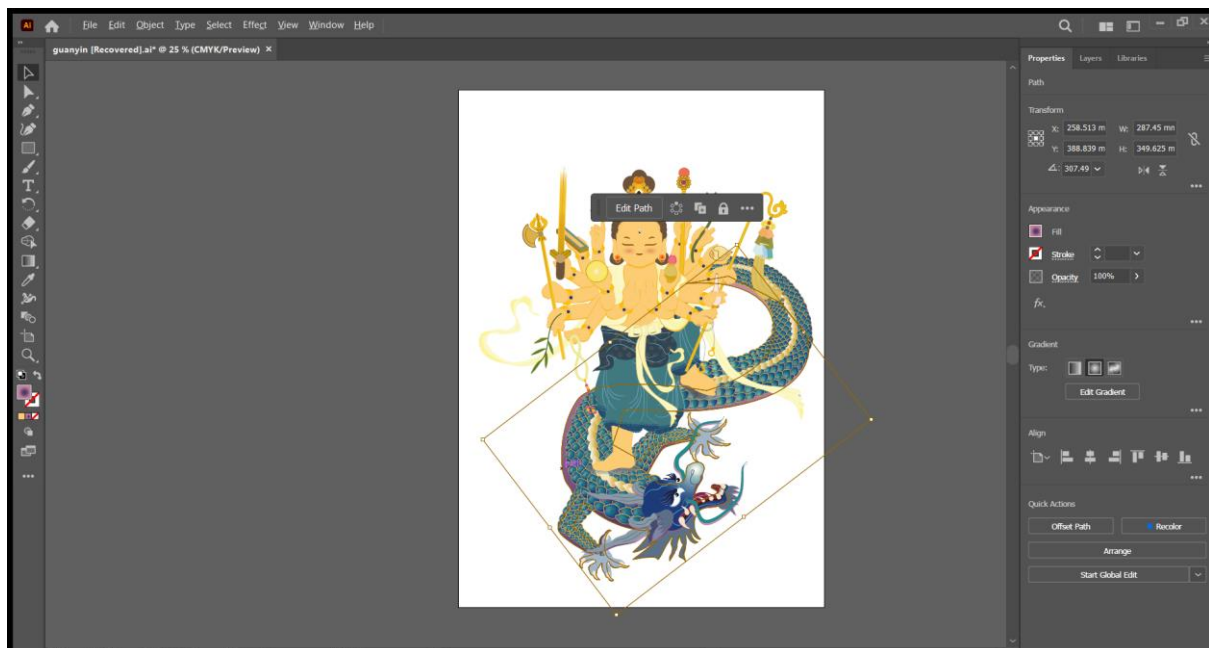
ภาพที่ 8 หน้าต่างการใช้เครื่องมือเกรเดียนท์ เพื่อลงสีด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์อัลลัสเตอร์

หมายเหตุ. โดย สุธินี ทิพรัตน์, 2565.

5.2.4 ใช้เครื่องมือซีเลคชัน (Selection) เพื่อขยับตำแหน่งส่วนต่างๆ ของภาพ

ภาพที่ 9 หน้าต่างการใช้เครื่องมือซีเลคชัน ในโปรแกรมคอมพิวเตอร์อัลลัสเตอร์ เพื่อจัดวางองค์ประกอบภาพ

หมายเหตุ. โดย สุธินี ทิพรัตน์, 2565.

5.2.5 บันทึกภาพเพื่อนำไปใช้ด้วยการเอ็กซ์พอร์ต (Export) เป็นไฟล์นามสกุล
เจเปค (JPG) เพื่อนำเสนอต่อที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ

ภาพที่ 10 ผลงานสร้างสรรค์ที่ลงสีแล้วเอ็กซ์พอร์ตเป็นไฟล์นามสกุลเจเปคด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์อัลสเตอร์เตอร์

หมายเหตุ. โดย สุธินี ทิพรัตน์, 2565.

5.2.6 ผู้วิจัยนำเสนอที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาความเหมาะสมทั้ง
ด้านเนื้อหา วัตถุประสงค์ เทคนิควิธีการสร้างสรรค์ผลงาน และตรวจสอบความเชื่อมโยงเนื้อหาที่ได้ศึกษา
ค้นคว้า จากนั้นผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อแนะนำของที่ปรึกษา

ภาพที่ 11 ภาพผลงานที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของที่ปรึกษาดำเนินการด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์อัลสเตอร์เตอร์

หมายเหตุ. โดย สุธินี ทิพรัตน์, 2565.

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ผลงานตามหลักการศิลปะดิจิทัล

การสร้างสรรคผลงานรูปเคารพเจ้าแม่กวนอิมในรูปแบบดิจิทัลที่มีความสัมพันธ์ทางจิตวิทยานี้ เป็นการออกแบบกราฟิกที่มีลักษณะ 2 มิติ คือมีความกว้างและความยาวเท่ากัน จากผลการรวบรวมข้อมูล ความนิยมในปางต่าง ๆ ใช้ลักษณะเฉพาะของแต่ละปางรวมเข้าด้วยกัน โดยภาพหลักคือ เจ้าแม่กวนอิม ปางพันกร ที่มีมือหลายมือ ในมือถือสิ่งของต่าง ๆ เบื้องหลังเป็นมังกรที่เป็นตัวแทนของปางเหยียบมังกร ใช้สีในการออกแบบเป็นสีคู่ตรงข้ามแต่ให้ค่าสีโทนร้อนร้อยละ 70 และสีโทนเย็นร้อยละ 30 เพื่อให้เห็นถึงพลัง ที่มีต่อสรรพสิ่งต่าง ๆ บนโลก องค์ประกอบอื่น ๆ ในภาพ เช่น ดอกบัวเป็นตัวแทนของการเคารพบูชาใน ศาสนาพุทธ ส่วนก้อนเมฆเป็นตัวแทนของความสูงส่ง ทั้งนี้ด้วยยุคสมัยที่เปลี่ยนไปแต่ความเชื่อยังคงอยู่ทำให้ สิ่งแทนความเชื่อนั้นเปลี่ยนไปจากรูปเคารพที่เหมือนจริงสู่รูปแบบดิจิทัล ผู้วิจัยจึงได้ทำการพัฒนาผลงาน สร้างสรรค์รูปเคารพจากเนื้อหาต่อเนื่องทั้งกระบวนการทางการออกแบบกราฟิกและแนวคิดตามยุคสมัย ด้วยเครื่องมือทางเทคโนโลยีที่เป็นโปรแกรมในการสร้างสรรคงานในรูปแบบดิจิทัลที่รู้จักกันในชื่ออัลลัสเตอร์เตอร์ ซึ่งเป็นโปรแกรมสร้างภาพลายเส้นที่นิยม เนื่องจากเป็นเครื่องมือที่ให้ผู้สร้างสรรคงานทางศิลปะลดต้นทุน การผลิต แก้ไขง่าย มีมาตรฐานอุตสาหกรรม สะอาดตา สามารถแบ่งปันทางออนไลน์ได้มากกว่า และ นำไปใช้ได้หลากหลายมิติไม่ว่าจะเป็นการพิมพ์หรือการแสดงผลบนหน้าจออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ เช่น บิลบอร์ด หน้าจอมือถือ และแท็บเล็ต ภาพที่สร้างขึ้นเรียกว่า ภาพเวกเตอร์ (Vector) คือ งานกราฟิก คุณภาพสูงที่สร้างขึ้นจากการลากเส้นเชื่อมต่อกันระหว่างจุดจนเกิดเป็นภาพตามที่ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจาก ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (Dylan Todd, 2022) นำเสนอด้านรูปแบบการวางรูปทรงที่ทับซ้อนกัน ให้เกิด การลวงตาและสร้างความรู้สึกลึกต่อการเคลื่อนไหวของรูปทรง นำเสนอศิลปะที่สะท้อนสภาพแท้จริงของสังคม ปัจจุบันตามความรู้สึกในช่วงบริบททางสังคมที่กำลังเป็นที่นิยมขณะนั้น รูปแบบศิลปะสื่อดิจิทัลที่มีลักษณะ เป็นภาพแบบสองมิติ แสดงบนระนาบของผนังห้องนิทรรศการศิลปะ ที่มีความสัมพันธ์ของพื้นที่และ ช่วงเวลาศิลปะกรรม ได้หลุดออกจากกรอบการสร้างสรรคตามเดิม โดยใช้สื่อต่าง ๆ เพื่อขยายพลังแห่งการแสดงออก ของทัศนศิลป์ โดยผู้วิจัยได้แบ่งลำดับการสร้างสรรคเป็นระยะ ๆ ก่อนการสร้างสรรคจริงตลอดจนสิ้นสุด กระบวนการได้มาซึ่งผลงานที่สมบูรณ์ ระยะที่ 1 ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากสถานที่จริงด้วย แบบสอบถาม ระยะที่ 2 ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ ประมวลข้อมูลแล้วทำการร่างภาพด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ แล้วนำเสนอต่อที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ ระยะที่ 3 ผู้วิจัยทำการเผยแพร่ผลงานด้วยการจัดแสดงผลงาน แบบพริ้นต์ภาพดิจิทัล แล้วใส่คิวอาร์โค้ดไว้ด้านข้างเพื่อให้ผู้ชมสามารถสแกนเพื่อดูงานได้ โดยไม่มีค่าใช้จ่าย

2. การวิเคราะห์ตามความเชื่อ

การสร้างสรรคผลงานรูปเคารพเจ้าแม่กวนอิมในรูปแบบดิจิทัลที่มีความสัมพันธ์ทางจิตวิทยานี้ วิเคราะห์ความเชื่อที่มีต่อเจ้าแม่กวนอิมซึ่งเป็นความเชื่อส่วนบุคคล ตามทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของนักจิตวิทยา ชื่อ ซิกมันด์ ฟรอยด์ ประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบ คือ อิด อีโก้ และซูเปอร์อีโก้ แล้วนำข้อมูลจาก แบบสอบถามความพึงพอใจต่อรูปลักษณะเป็นแบบรูปกึ่งเหมือนจริง (แบบดิจิทัล) ที่ได้มาทำการร่างภาพ ซึ่งสามารถอธิบายความเชื่อที่ผู้วิจัยได้ศึกษาให้เป็นไปทางจิตวิทยาเพื่อชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่สามารถ

อธิบายได้ในทางวิทยาศาสตร์ที่เห็นความเชื่อแบบงมงายไร้เหตุผล จากข้อมูลที่ได้สำรวจมีความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกัน คือ รูปแบบความเชื่อจำแนกตามเพศ ผู้ที่มีความเชื่อเรื่องเจ้าแม่กวนอิมส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง วิเคราะห์ได้ว่าเกี่ยวข้องกับบุคลิกลักษณ์ความเป็นหญิงที่เป็นตัวแทนความเมตตา ความอบอุ่น และความรักของแม่ ช่วงอายุผู้ที่มีความเชื่อเรื่องเจ้าแม่กวนอิมอยู่ระหว่าง 20 – 40 ปี วิเคราะห์ได้ว่าช่วงอายุดังกล่าวมีความต้องการในเรื่องของความมั่นคงในชีวิตทุก ๆ ด้านทั้งการงาน การเงิน ความรัก และสุขภาพ เนื่องจากเป็นวัยที่เริ่มทำงานและกำลังทำงานนั่นเอง กลุ่มอาชีพที่พบส่วนใหญ่ คือ ค้าขาย รองลงมา คือ ข้าราชการ และพนักงานบริษัทเอกชน วิเคราะห์ได้ว่ากลุ่มอาชีพเหล่านี้มีความต้องการทางการเงินเป็นหลัก รองลงมา คือ ความเติบโตในอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลด้านช่วงวัย ต่อมาเป็นการนับถือศาสนา ซึ่งทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธเพียงแต่บางคนอาจมีเชื้อสายจีน ซึ่งอธิบายได้ว่ากลุ่มคนนี้นับถือศาสนาพุทธแต่ต่างนิกายแต่การดำรงความเชื่อมาจากการพิสูจน์และความเชื่อเดิมของบรรพบุรุษ ส่วนกลุ่มที่มีเชื้อสายจีนคือนับถือต่อจากครอบครัวและยึดถือปฏิบัติด้วยความศรัทธาอยู่เดิมจึงเพิ่มความเชื่อขึ้นไปอีก และสุดท้ายที่มีผลต่อความเชื่อ น้อยที่สุด คือ ระดับการศึกษา อธิบายได้จากข้อสรุปจากแบบสอบถามที่ระดับการศึกษามีความหลากหลาย ทั้งระดับที่ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 15 คน ระดับปริญญาตรี จำนวน 20 คน และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 10 คน (ศรีเรือน แก้วกังวาน, 2540) หลังจากนั้นผู้วิจัยดำเนินการสรุปแบบรูปเคารพที่ได้รับความนิยม มีทั้งหมด 3 ปาง โดยการนำทั้ง 3 ปางรวมเข้าด้วยกัน คือ ปางพันกร ปางเหยียบมังกร และปางประทานพร โดยให้องค์เจ้าแม่กวนอิมประทับกึ่งนั่งเหยียบมังกร ในมือถือสิ่งของต่าง ๆ ตามความเชื่อ คือ

- 1) สूरियัน จันตรา หมายถึง ปัญญารู้เท่าทันในอารมณ์ต่าง ๆ
- 2) ประนมกร หมายถึง ความอ่อนน้อมถ่อมตน เคารพในพุทธะและสิ่งศักดิ์สิทธิ์
- 3) กิ่งไผ่ หมายถึง ความเมตตากรุณา และการเป็นอภัยทาน
- 4) ลูกประคำ หมายถึง ความไม่ประมาท ยึดมั่นในศีล อบรมจิต ฝึกปฏิบัติอยู่เสมอ
- 5) คทา หมายถึง ดำรงชีวิตอยู่อย่างมีหลักการ หลุดพ้นวิภวสังสารการตายการเกิด
- 6) คัมภีร์ หมายถึง ศึกษาทบทวนพระธรรมเสมอ
- 7) ดอกบัว หมายถึง ความใสสะอาดบริสุทธิ์
- 8) คนโทน้ำทิพย์ หมายถึง น้ำทิพย์รักษาโรค เสริมสิริมงคลแก่สัตว์โลก ผู้ตั้งมั่นในธรรม
- 9) พระแสงดาบ หมายถึง ปัญญาฆ่ากิเลส
- 10) พระแสงขรรค์ หมายถึง ปราบมาร โลก โกรธ หลง มิจฉาทิฐิ
- 11) ธรรมจักร หมายถึง ทรงรับภาระโอปปาติกะสัตว์โลกและสืบทอดพระพุทธศาสนา
- 12) เชือกบ่วงบาศ หมายถึง เครื่องช่วยจุดสัตว์โลกให้พ้นจากภัยอันตราย

(รัตน ปัญญาภา และ อภินันท์ ธรรมอินทร์ลาด, 2564)

3. การวิเคราะห์ตามทฤษฎีจิตวิเคราะห์

ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์โดยแยกความหมายแต่ละปาง ดังนี้

- 1) ปางพันกร ปางนี้มีความเชื่อมาจากความรัก ความกตัญญูนำไปสู่ความสำเร็จในทุกด้านของชีวิต และยังเป็นปางที่บันดาลสุขภาพให้แข็งแรงปราศจากโรคภัย
- 2) ปางเหยียบมังกร ปางนี้มีความเชื่อในเรื่องของหน้าที่การงาน การเลื่อนยศ เลื่อนตำแหน่ง ความเจริญก้าวหน้า

3) ปางประทานพร ปางนี้มีความเชื่อในการประทานทุกสิ่งที่มีมนุษย์ปรารถนา ซึ่งความปรารถนาอันดับต้น ๆ ของมนุษย์จะเป็นอื่นใดมิได้นอกจากเสียจาก เงินทอง ทรัพย์สิน และความร่ำรวย

ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ด้วยทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ของนักจิตวิทยาชื่อซิกมุนด์ ฟรอยด์ ประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบ คือ อิด อีโก้ และซูเปอร์อีโก้ อธิบายได้ดังนี้

1) ความสมปรารถนาเป็นความสุขพื้นฐานระดับอิด คือ เมื่อผู้ที่มีความต้องการในสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วเลือกวิธีการขอพรควบคู่กับการกระทำให้ถึงความต้องการนั้น แล้วพรที่ขอสำเร็จในช่วงที่การกระทำสิ้นสุด จึงเป็นผลให้ความปรารถนาเป็นผลสำเร็จจึงก่อให้เกิดความเชื่อต่อสิ่งที่ตนได้ขอพรส่งผลให้เกิดความสุข คลายกังวล หมดทุกข์

2) ความทุกข์หมดไปเกิดเป็นความสุขขึ้นมา ความเชื่อที่ได้รับการพิสูจน์นั้นเป็นผลสำเร็จจึงทำให้เกิดเป็นการปฏิบัติตามความเชื่อหลังจากที่ผลของความปรารถนานั้นสำเร็จแล้ว ก็คือ การถือศีลกินเจ เมื่อปฏิบัติดี จิตใจดี การกระทำที่ตามมาจึงตั้งอยู่บนความดี จึงเกิดเป็นพฤติกรรมระดับอีโก้

3) เมื่อตนเองเกิดความเชื่อพิสูจน์แล้วว่าขอพรทำให้ประสบความสำเร็จในเรื่องที่ปรารถนาจึงบอกเล่าแก่ผู้อื่นให้รับทราบถึงสิ่งที่ตนเองประสบ เมื่อผู้อื่นรับฟังแล้วมีความต้องการในเรื่องที่คล้ายหรือเหมือนกับเล่าเรื่องราวความเชื่อนั้น จึงเกิดความเชื่อต่อ ๆ กันไป ถ้าหากความเชื่อนี้ได้รับการพิสูจน์จากผู้รับฟังต่อว่าได้รับพรนั้นอีกมากมาย ยิ่งจะทำให้ตนเองได้สำนึกถึงสิ่งที่ตนได้รับการขจัดทุกข์จากเจ้าแม่กวนอิมและปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ไปด้วย นั่นก็คือระดับซูเปอร์อีโก้

สรุปและอภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาความเชื่อเรื่องเจ้าแม่กวนอิมเพื่อสร้างสรรค์ผลงานรูปเคารพเจ้าแม่กวนอิมในรูปแบบดิจิทัล ซึ่งเป็นการรวมรูปแบบของเจ้าแม่กวนอิมทั้ง 3 ปางที่ได้รับความนิยมสูงสุด ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางจิตวิทยา ดังนี้

1) ปางพันกร ปางนี้มีความเชื่อมาจากความรัก ความกตัญญูไปสู่ความสำเร็จในทุกด้านของชีวิต และยังเป็นปางที่บันดาลสุขภาพให้แข็งแรงปราศจากโรคภัย การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางจิตวิทยาด้วยทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ระดับอิด ซึ่งชี้ให้เห็นว่าความสำเร็จเกิดจาก เมื่อผู้ที่มีความต้องการในสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วเลือกวิธีการขอพรควบคู่กับการกระทำให้ถึงความต้องการนั้น แล้วพรที่ขอสำเร็จในช่วงที่การกระทำสิ้นสุด จึงเป็นผลให้ความปรารถนาเป็นผลสำเร็จจึงก่อให้เกิดความเชื่อต่อสิ่งที่ตนได้ขอพรส่งผลให้เกิดความสุข คลายกังวล หมดทุกข์

2) ปางเหยียบมังกร ปางนี้มีความเชื่อในเรื่องของหน้าที่การงาน การเลื่อนยศ เลื่อนตำแหน่ง ความเจริญก้าวหน้า การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางจิตวิทยาด้วยทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ระดับอีโก้ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าความสำเร็จในหน้าที่การงานเกิดจากความต้องการในการเริ่มทำและการกระทำ เมื่อความเชื่อที่ได้รับการพิสูจน์นั้นเป็นผลสำเร็จ ความทุกข์ที่มีหมดไปเกิดเป็นความสุขขึ้นมา ก่อให้เกิดเป็นการปฏิบัติตามความเชื่อ คือ การถือศีลกินเจ เมื่อปฏิบัติดี จิตใจดี การกระทำที่ตามมาจึงตั้งอยู่บนความดี

3) ปางประทานพร ปางนี้มีความเชื่อในการประทานทุกสิ่งที่มีมนุษย์ปรารถนา ซึ่งความปรารถนาอันดับต้น ๆ ของมนุษย์จะเป็นอื่นใดมิได้นอกจากเสียจาก เงินทอง ทรัพย์สิน และความร่ำรวย การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางจิตวิทยาด้วยทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ระดับซูเปอร์อีโก้ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าเมื่อตนเองพิสูจน์แล้ว

ว่าขอพรทำให้ประสบความสำเร็จในเรื่องที่ปรารถนาจึงบอกเล่าแก่ผู้อื่นให้รับทราบถึงสิ่งที่ตนเองประสบ เมื่อผู้อื่นรับฟังแล้วมีความต้องการในเรื่องที่คล้ายหรือเหมือนกับผู้เล่าเรื่องราวความเชื่อนั้น จึงเกิดความเชื่อต่อ ๆ กันไป ถ้าหากความเชื่อนี้ได้รับการพิสูจน์จากผู้รับฟังต่อว่าได้รับพรนั้นอีกมากมาย ยิ่งจะทำให้ตนเองได้สำนึกถึงสิ่งที่ตนได้รับการขจัดทุกข์จากเจ้าแม่กวนอิมและปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ไปด้วย

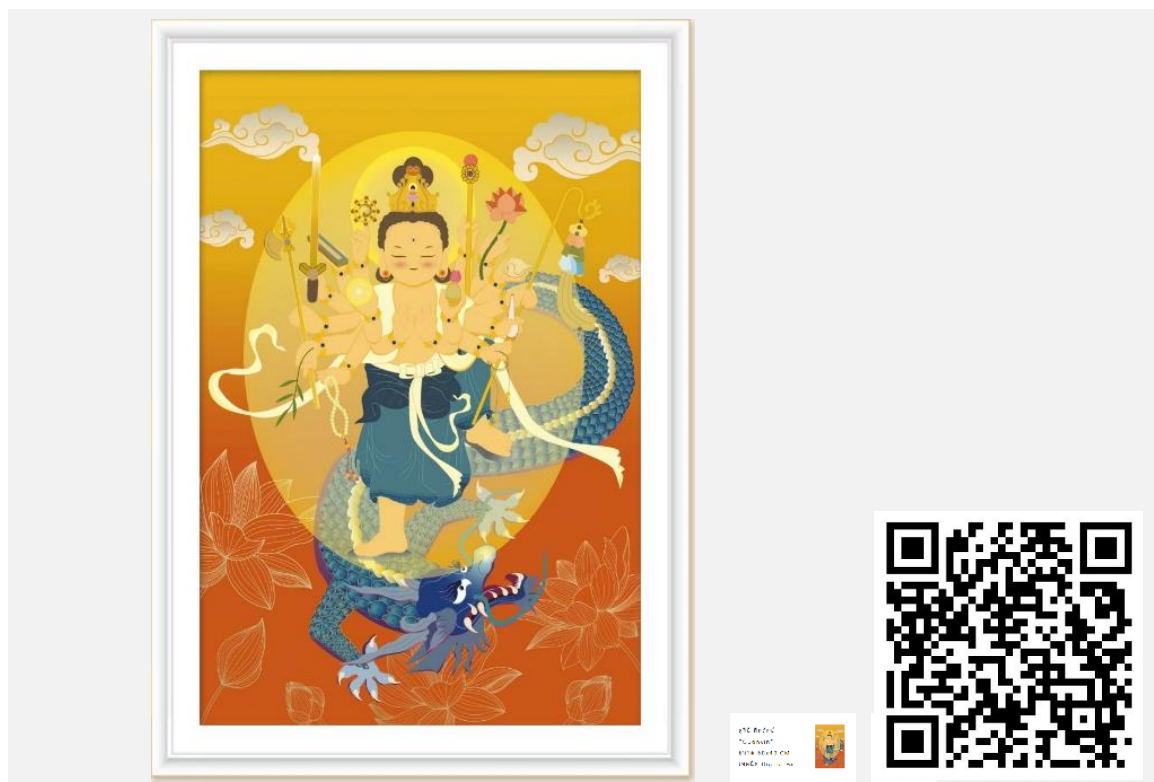
ดังนั้น การสร้างสรรค์รูปเคารพเจ้าแม่กวนอิมที่เกิดจากการวิจัยนี้สามารถอธิบายได้ว่าเป็นความเชื่อที่มีความสัมพันธ์กับจิตวิทยามีได้ตั้งอยู่บนความมกมาย ทำให้ผู้ที่มีความเชื่อปฏิบัติตนในทางที่ดี ละเว้นสิ่งผิด ส่งผลต่อจิตใจ ร่างกาย และศักยภาพในการดำรงชีวิตในทุก ๆ ด้าน แล้วยังสามารถนำรูปเคารพที่ได้จากการสร้างสรรค์ในรูปแบบดิจิทัลนี้ไปใช้เป็นภาพพื้น (Wallpaper) หน้าจอมือถือ คอมพิวเตอร์พกพา หรือพิมพ์เป็นภาพใส่กรอบประดับบ้านหรือห้องทำงาน เป็นการเสริมแรงใจ เนื่องจากการชมงานสร้างสรรค์นี้จะช่วยให้สมองหลั่งสารโดปามีนซึ่งเป็นสารแห่งความสุข ช่วยให้อารมณ์ดีขึ้น ลดความวิตกกังวล และลดความเครียดซึ่งถือเป็นปัญหาสำคัญของวัยทำงาน ช่วยให้ร่างกายสั่งการได้แบบออโตไพล็อต (Autopilot) แบบเดียวกับการขับเครื่องบิน ทำให้เราทำงานที่คุ้นเคยได้อย่างคล่องแคล่ว ไม่มีผิดพลาด ช่วยเสริมสร้างจินตนาการและช่วยปรับอารมณ์ให้หนุ่มสาววัยทำงานพร้อมรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วย ช่วยให้ทำงานเสร็จไวขึ้นและมีศักยภาพมากขึ้นหากเทียบกับการทำงานในพื้นที่โล่ง ๆ ซึ่งสิ่งที่เกิดขึ้นเหล่านี้ล้วนเชื่อมโยงความเชื่อเข้ากับจิตวิทยาที่เป็นหลักการทางวิทยาศาสตร์

ภาพที่ 14 การนำภาพผลงานสร้างสรรค์ที่สมบูรณ์ไปใช้เป็นภาพพื้นหลังหน้าจอมือถือ

หมายเหตุ. โดย สุธินี ทิพรัตน์, 2565.

ภาพที่ 15 การเผยแพร่ต่อสาธารณะโดยการแสดงผลงาน ดิดคิวร์อาร์โคตเพื่อให้ดาวน์โหลดภาพไปใช้ ไม่มีค่าใช้จ่าย

หมายเหตุ. โดย สุธินี ทิพรัตน์, 2565. (จัดแสดงที่ หอศิลป์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น)

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 นำผลงานสร้างสรรค์ไปใช้ในการสร้างความมั่นใจในชีวิตในด้านต่าง ๆ
- 1.2 เป็นการอธิบายความเชื่อที่อยู่บนฐานของจิตวิทยามีใช้ความมกมาย
- 1.3 เพื่อให้เกิดประโยชน์ในกลุ่มบุคคลที่มีความเชื่อเกี่ยวกับเจ้าแม่กวนอิม สามารถเลือกความเชื่อในสิ่งศักดิ์อื่น ๆ เพื่อเชื่อมโยงกับจิตวิทยาได้อย่างหลากหลาย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรมีการศึกษาผลของการสร้างสรรค์กับกลุ่มบุคคลที่หลากหลายมากขึ้น
- 2.2 ควรสร้างสรรค์ในรูปแบบอื่น ๆ เช่น 3 มิติ แอนิเมชัน เพื่อความน่าสนใจและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- 2.3 ควรคำนึงถึงระยะเวลาในการสร้างสรรค์ผลงานให้มีการเปรียบเทียบผลของชิ้นงานเพื่อส่งเสริมในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ที่สมบูรณ์และหลากหลายมากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ที่จัดสรรทุนสร้างสรรค์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เลิศศิริ บวรกิตติ อาจารย์ประจำคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เมตตา สุวรรณศรี อาจารย์พี่เลี้ยงประจำวิทยาลัยช่างศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ ให้คำแนะนำในการตรวจเครื่องมือวิจัย ประเมินคุณภาพในงานวิจัยให้สมบูรณ์เรียบร้อย พร้อมทั้งช่วยตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้ชัดเจน และสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

- ธนาภรณ์ วิวัฒน์ศร. (2556). *ทัศนคติและพฤติกรรมที่มีต่อความเชื่อเรื่องโชคลางของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร*. [สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหิดล].
- นฤพนธ์ ตัววิเศษ. (2560). แนวคิดมานุษยวิทยากับการศึกษาความเชื่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสังคมไทย. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 25(47), 173–197. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/husojournal/article/view/76724/61652>
- ปัญญานาว วรวิวัฒน์ชัย. (2563). ทฤษฎีการเกิดความคิดสร้างสรรค์เชิงจิตวิเคราะห์. *วารสารครุศาสตร์สาขาสาขารัฐศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา*, 11(1), 69–78.
- พระมหาสมยศ อภัยสุโต (เสนานุช). (2546). การศึกษาเชิงวิเคราะห์แนวความคิดเรื่องพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ (กวนอิม) ในพระพุทธศาสนาเถรวาท. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย].
- รัตน ปัญญาภา และ อภินันท์ ธรรมอินทร์ลาด. (2564). วัตรปฏิบัติสำหรับผู้ถือพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ (เจ้าแม่กวนอิม). *วารสารปณิธาน*, 18(1), 187–209. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/panidhana/article/view/251991/174750>
- วนิดา รัตนชินกร. (2556). *ทัศนคติและพฤติกรรมที่มีต่อความเชื่อเรื่องตำนานของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร*. [สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหิดล].
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2540). *จิตวิทยาการพัฒนาวัยผู้ใหญ่* (พิมพ์ครั้งที่ 7). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศุภจิรา ศรีมีธรรม และ รัตนวดี เศรษฐจิตร. (2566). กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดด้วยความเชื่อผู้บริโภค. *วารสารนวัตกรรมสื่อและการสื่อสาร, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี*, 2(1), 47–54. <https://so10.tci-thaijo.org/index.php/jimc/article/view/705>
- สุธินี ทิพรัตน์. (2566). *สร้างสรรค์รูปแบบการพหุวัฒนธรรมที่มีความสัมพันธ์ทางจิตวิทยาในรูปแบบดิจิทัล*. [เอกสารไม่ตีพิมพ์]. รายงานการวิจัยทุนการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ประดิษฐ์คิดค้น ด้านศิลปวัฒนธรรมของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566.
- อ่าย ญัฏฐา. (2565, 4 มกราคม). TOJO NEWS. เจ้าแม่กวนอิม 3 ปางที่ควรบูชา. เจ้าแม่กวนอิม 3 ปางมงคลที่ควรบูชา | TOJO NEWS | LINE TODAY

Dylan Todd. (2022, September19). [text]. Adobe. https://www.adobe.com/th_th/creativecloud/illustration/discover/vector-art.html.

Kevin Tsai. (2022, October 9). [Picture]. Pinterest. <https://www.pinterest.com/pin/15640454972007110/>.

Kenny. (2022, December 19). [Picture]. Pinterest. <https://pin.it/3sO2hmg>.